

Abonamentul:

Pentru monarhie:
Pe an 12 cor., $\frac{1}{2}$ an
6 cor., $\frac{1}{4}$ an 3 cor.

Pentru străinătate:
Pe 1 an 18 fr., $\frac{1}{2}$
an 9 fr., $\frac{1}{4}$ an
4 fr. 50 cm.

Foia apare în fiecare
Sâmbătă

Unirea

Inserțiuni:

Un șir garmond:
odată 14 fl., a doua
oară 12 fl., a treia
oară 10 fl.

Tot ce privește foaia
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirei”
în
Blaj.

Foaie bisericească-politică.**Anul XX.****Blaj, 26 Noembrie 1910.****Numărul 48.****Inspectarea școlilor populare.***— articol soait de afară. —*

(?) Cu intrarea în viață a noiei legi școlare, o mulțime de probleme s'au deschis pentru viitorul școlilor noastre populare. Pe lângă toate obstacolele ce s'au ridicat în calea instrucției noastre populare, trebuie aflată totuș calea, pe care urmând-o învățătorii noștri, observând și legea, având în vedere și ființa românească a școlilor noastre, această instrucție să nu fie cu totul infructuoasă. De aici urmează necesitatea unei cercetări amănunțite asupra metodelui sau metoadelor folosite în instrucția primară. Cu un metod, care se răzică pe folosirea atâtor ore de limba română, nu se va mai putea ajunge la rezultat mulțumitor când numărul orelor s'a scăritat cu jumătate. Dacă erau potrivite metodele urmate la intuițiune, azi când și aici s'au redus orele de românește, trebuie căutat metodelui cel mai potrivit, ca să avem rezultate. Pe lângă aceasta, unitate în instrucția noastră poporală niciodată n-a fost.

O parte însemnată a învățătorilor noștri stau și azi buimăciți în fața noiei legi, și nu știu cum să înceapă. O studiază încă și acum, și paragrafi lui Apponyi le saltă într'un joc ciudat înaintea ochilor. A fost bătător la ochi, că la adunarea generală a învățătorilor din anul acesta nu s'a suflat un singur cuvânt despre labirintul în care au intrat cu toții din 1 Septembrie.

Conducerea instrucției în școlile populare nu se poate lăsa în grija singuraticilor învățători sau a senatelor școlastice. Mulți nu se vor pricepe cum să urmeze, alții chiar de s'ar pricepe, din deosebite motive, vor alege calea, care e cea mai puțin favorabilă învățământului și educației românești. După sancționarea legii celei nouă, susținătorii de școli au fost în poziția aceea: ficială, de a nu ști ce să facă, cum să urmeze: să ceară ajutor de stat

sau să-și susțină școala din puterile lor? Astfel, în multe locuri, ajutorul de stat s'a cerut târziu, și nu s'a primit nici până în ziua de azi.

Oa intrarea în viață a noiei legi să nu ne aile tot așa de nepregătiți, mai cu seamă pe învățătorii noștri, credem, că e necesară o îndrumare hotărâtă dela centru. Și nu o îndrumare cuprinsă numai în „regulamente” tipărite și împărțite pe la școlile populare, ci o îndrumare vie.

Necesitatea aceasta a simțit-o superioritatea gr.-ortodoxă a școlilor românești, și cu toate că și la ei protopopii sunt inspecțori școlari, au simțit de lipsă a institui și a umplea un post nou, acela de inspector școlar, care să cerceteze, rând pe rând, școlile din arhidieceză, și din observările ce și le va face, să îndrepte lacunele din metodelui instrucțiunii, ținând să ajungă la o unitate, la metodelui cel mai potrivit.

El de lipsă ca acest inspector școlar să aibă exclusiv de a se ocupa cu chestia școlară, pentru că e așa de vastă încât nu-i rămâne timp și pentru alte afaceri.

Credem, că s'ar putea face și la noi ceva în direcțiunea aceasta. Avem de pe acuma pilde de învățători, cari, din faptul, că școala unde servește are ajutor de stat, face aproape toată instrucția în ungurește. El cunoscut ucazul inspectorului de școli din Făgăraș, care ordonase învățătorilor ca istoria, computul, geografia și constituția să le propună exclusiv ungurește. Dar durere, sunt învățători în școlile cărora ori când vei intra, il vei auzi numai ungurește vorbind cu elevii speriați, cari fără porunca ori îndemnul cuiva, propun celea patru studii în ungurește. Legea pretinde, cum știm, numai atâta, ca manualele celor patru studii să fie aprobate, pe lângă autoritatea școlară confesională, și de ministrul instrucției publice. Dar, cutare în-

vățător ori nu pricepe, ori din hiperzel, ori că se teme, le dă pe ungurește. Cine să-i controleze? ar putea preotul, ca directorul școlii din sat, dar și înaintea lui — în cele mai multe cazuri, legea asta e o sabie cu două tăișuri, pe cari spun, că o poți întoarce cum vrei. Apoi convingerea celor mai mulți e, că aceasta e treaba învățătorului, cum va implini legea. Membrii senatului școlastic? Aceștia — fiind țărani în celea mai multe cazuri, nu se vor pricepe nici atâta.

Oprindu-nenumai asupra acestui punct puteam prevedea, pe lângă desorientarea cea mai largă, metodele celea mai ciudate, incurcătura cea mai mare, și o zăpăceală generală.

Postul de inspector școlar, cum e contemplat la biserica ortodoxă, are să fie însă organizatorul, motorul, și îndrumătorul întregii vieți și preocupări didactice a învățătorilor. Și ar fi timpul, credem, să între și la noi viața și în formele moarte a tuturor adunărilor despărțămintelor și chiar a adunării generale învățătoarești. Cu simple rapoarte și alegeri de comisii, cu încasări de taxe plătite în silă, nu va înainta cu nici un pas instrucția noastră poporală. N'avem decât să cercetăm programele conferințelor ce le-au ținut anul acesta învățătorii gr.-or, și vom vedea o mulțime de chestii vitale pentru școala și învățătorii români, pe când la noi sunt numai rapoarte și alegere de comisii.

Ei bine, trebuie să știm, că la ei se dă îndrumarea dela centru, și multe chestii sunt puse chiar de inspectorul școlar.

Un post sistemizat de inspector al școlilor noastre ar fi un pas înainte al instrucției populare, ar fi o scăpare din orbocarea în întunec a susținătorilor școlilor sătești, și ar fi un razim neprețuit chiar pentru învățătorii noștri.

Sfaturi prețioase. Pornind din prilejul ordinațiunii, date de ministrul de interne în întreaga țară, pentru apărarea locuitorilor de boale contagioase, Preaveneratul Consistor Mitropolitan, după ce îndeamnă pe preoți și învățători, să lumineze poporul și să-l îndemne a ține la aceste dispoziții, spune, că i-a ajuns la cunoștință, că pe Câmpie mai ales pruncii în unele comune nu cercetează școala și de aceea dispune:

„Drept aceea comitem tuturor preoților și învățătorilor noștri să-și împlinească cu mai mult zel apostolic și cu mai mare energie chemarea lor de regenerare și conservare a neamului nostru. Turma noastră cuvântătoare să n'o lăsăm pradă lupilor și lipitorilor satului, cari îi sug sângele, și ruinează viața.

„Preoții în biserică, învățătorul în școală și amândoi în viața practică, prin puterea cuvântului și prin exemple să convingă pe poporul nostru, că alcoolismul — beutura viarsului, — le ruinează sănătatea și le mănca areea, îi duce la sapă de lemn.

„Comitem preoților și învățătorilor noștri ca în bună înțelegere cu ceilalți intelectuali din comună să întemeieze: reuniuni de temperanță, însoțiri agricole, coruri pentru tinerime, grădini de pomi, șezători literare ș. a. după împrejurările locale.

„Prin aceste mijloace să se nisuiască a lumina poporul și a-l abate dela alcoolism și alte păcate ruinătoare de sănătate și avere.

„Așteptăm să ni-se raporteze, despre tot ce s'a făcut în chestionile amintite în acest ordin-circular.“

Iată un mănunchiu de povețe foarte folositoare, pe cari cei chemați datorință au să nu lase literă moartă și din potrivă să nisuească cu tot zelul și autoritatea ce au ca ele să ieie ființă pentru întărirea și prosperarea neamului.

Chestia școlilor populare. În legătură cu primul nostru de azi, amintim că Preaven. Conzistor publică un energie cercular, în care îndrumă pe învățători să se folosească în propunere de planul de învățământ edat de Conzistor și să nu treacă peste marginile aceluia, ori au școlile la cari s'ar servea ajutor de stat ori nu. Și termină provocând pe cei puși în fruntea școlilor populare „ca să-și împlinească cu toată demnitatea, cu adevărată dragoste părintească chemarea lor. Li rugăm să conlucre cu toții în cea mai bună înțelegere la promovarea învățământului nostru și prin școală să asigure luminarea și fericirea poporului.“

Deodată Preaveneratul Conzistor a dat ordin, să se facă din partea oficiilor parohiali din întreaga arhidieceza, un raport despre situația școlilor primare, însemnând în acest raport răspuns la toate chestiile, ce privesc viitorul școlilor confesionale. Sperăm mult că dacă preoții noștri vor da cuvenitele răspunsuri lămurite la chestionarul propus de Preaven. Conzistor, se va câștiga o icoană fidelă despre situația școlilor noastre și se vor putea mai ușor afla mijloacele potrivite pentru ajutorarea celor lipsite.

Congresul catolic. În zilele de 13, 14, și 15 a lunii curente s'a întrunit, acum pentru a zecea oară, Congresul catolic în Budapesta, pentruca în aceste zile de sărbătoare, să incheie socotelile anului trecut și să fixeze planul de muncă viitoare.

Cine a luat parte la acestea sărbări obositoare, ori cel puțin a urmărit cu atențiune rapoartele jurnalelor, s'a putut convinge, că în tabăra catolicilor maghiari, se muncește serios, că rândurile preoțimii și a elementului laic să inchiagă deopotrivă tot mai bine, în lupta ce creștinismul poartă

contra stăpânirii în măsura din ce în ce tot mai îngrijorătoare a ideilor franc-masonice și social-democrate, cari mână în mână tind la nimicirea tuturor așezămintelor creștine.

Praxa celor din urmă 10 ani a fost de ajuns pentruca corifeii acestor întruniri să ajungă la convingerea, că lupta aceasta nu se mai poate purta cu succes în cadrele vechi, ci numai așa, dacă elementul creștin va cere și va ști să deie frământărilor religioase și mai ales sociale o rezolvare liniștitoare și corectă.

Desbaterile și concluzele secțiilor religio-morale, culturale, și sociale ne dau cele mai sigure garanții, că o muncă atât de bine organizată va fi în stare să impedeze atacurile, ori cel puțin să zădărnicească biruința celor cari cred, ori barem se par a crede, că vor putea feri cimenimea afară de cadrele creștinismului.

Hotărârile acestui congres referitoare la *sanarea mizeriei din popor*, prin partelarea și exarendarea averilor bisericesti, nu marilor arândatori jidani ci țăranilor ori consorțiilor de țărani, și prin propagandă cât mai largă contra alcoolismului; inaugurarea luptei pentru câștigarea *autonomiei bisericesti*, și mai ales interesul și îngrijirea congresului pentru aceea mare putere, care e *presa*, și preste tot produsele tiparului — sunt tot atâtea lucruri de cea mai mare importanță. Realizarea lor negreșit va ridica nivelul moral și cultural, și va îmbunătăți în mod foarte însemnat, chiar și starea materială a poporului: dovedind astfel bunul simț al celor ce au știut să înțeleagă — din bună vreme primejdia și să ia măsuri corăspunzătoare pentru delăturarea ei.

Ne bucurăm, văzând rezultatele tot mai invederate a mișcării catolicilor dela noi, cu toate că soarta mai bună materială, ce

FOIȚA.

FOCUL SACRU.

Legendă din Siena veche, de I. Jørgensen.

Trad. de Ioan Popu.

(Continuare.)

III.

De acum înainte locuitorii Sienei îl vedeau pe Giovanni Colombini, neguțatorul bogat și sfetnicul înțelept de odinioară, umblând pe strade îmbrăcat în haine de cerșitor. În locul paltonului de postav verde și a pălăriei cu peană albă, purta o tundră simplă de culoare sură, iar pe cap nu avea nimic. Mai înainte atrăgea privirile orașului întreg când trecea pe stradă cu prietini săi, în trăsuri elegante, mergând la d'Asso, unde era locuința lui de vară. Acum însă vedeau, cum Ser Giovanni venia încet prin Piazza del Campo, călare pe un măgar bătrân, pe care îl adăpa la Fonte Gaja, iar copiii pe uliță îi alergau în jur și strigau după el.

— A nebunit — vorbeau prin oraș.

Iar oamenii cu minte adaugeau:

— Un matto ne fa cento, un nebun face pe o sută de inși nebuni.

Și nu preste mult s'a și lătit în oraș vestea, că pe cel mai bun și vechiu prietin a lui Ser Colombini, pe Francesco Vincenti l-a cuprins aceeaș nebunie. Acum pe amândoi

li vedeau trecând pe strade îmbrăcați în haine de cerșitor, și n'a fost destul, că și-au părăsit toate oficiile înalte ce au avut, dar s'au mai angajat încă și de servitori la casa orașului. În decurs de două luni au lucrat în Palazzo publico; au măturat treptele, au cărat lemne, au adus apă, au spălat vasele și au făcut foc, când se pregăteau mâncările pentru domni senatori.

Înzădar cercau prietini să-i capaciteze. Totuș nu trebuie să umble așa și întreg orașul să-i țină de nebuni! Un proverb vechi zice: Cine voiește să sară mai sus decât poate, cade în prăpastie fără să voească. De aceea Colombini și Vincenti să cumpănească bine lucrul, ca să nu fie sfârșitul mai rău decât începutul...

Așa vorbeau prietini și cunoșcuții. Colombini însă le răspundea:

— Voi credeți, că eu sunt nebun, eu însă cred, că voi sunteți nebuni! Căci pe lângă toate vorbele înțelepte și sfătoșenia voastră, nu veți ajunge niciodată, să aveți pe Mângăitorul dumnezeesc. Cu toate, că așa ușor îl puteți afla și nici nu se pretinde mult pentru aceasta!

— Să poștește numai aceea, ca omul fie gata ori când să abzică de dignitățile lumești, de orice glorie, și cinste deșartă. O, câtă pagubă este pentru suflet aceea poftă nefericită, care cere ca oamenii să ne prețuească, să ne onoreze, să fim preamăriți pe strade să ne aclameze, la oștepe să ocupăm

locurile cele mai de frunte! Să fi nebun și năuc în ochii lumii, aceasta e adevărata filosofie! Bunul Dumnezeu se vă facă și pe voi așa nebuni! Mai mare bine nu vă doresc; pentruca cu cât ne vom depărta mai mult de deșertăciunile lumești, cu atât vom fi mai aproape de Isus. De aceea un suflet, care iubește pe Dumnezeu, nu datorește mulțumită mai mare decât aceluia, cari îl vorbesc de rău și-l defăimează.

Pe acela trebuie să-i iubim ca pe cei mai buni prietini, să-i îmbrățișem și să le sărutăm mâinile, doar ne sunt de ajutor, fiindcă pe cel mai mare dușman ce avem: inima noastră vanitoasă, care caută onorurile pământești și laudele oamenilor, putem să-l învingem...

Biagia s'a bucurat văzând schimbarea ce s'a întâmplat cu bărbatul său. A fost indiferent față de lucrurile religioase și acum a devenit foarte zălos; a fost rece și egoist și a devenit milos și desinteresat; se îngrijii numai de sine și acum se abneagă pe sine; a fost impietrit față de săraci iar acum împărtășie milă cu mână largă și zilnic aduce cerșitori, să-i îngrijească, ospăteze și îmbrăce. Mai mult, în pat n-a dormit, ci pe scânduri tari și pe când mai înainte, dacă se răcea cât de puțin vremea, îndată se trăgea lângă cuptor, acum și-a dăruit chiar și paltonul de iarnă, căciula și mănușile, și n-a mai stat nemicând lângă cuptor, chiar dacă ar fi înghețat de frig.

eventual va urmă, de bună seamă nu popoul nostru e hărăzit. Ne bucurăm însă pentru câștigul ce-l are din această mișcare creștinismul, biserica și școala. aceste instituții, cari pentru noi românii din această patrie, sunt chestii de existență ca neam.

Acesta e punctul, care ne leagă de aceste congrese catolice, acesta e terenul pe care dacă nu să poate să lucrăm alături, din motive de ordin politic, trebuie să lucrăm separat cel puțin, dar cu gândul mărturisit, că la caz, când primejdia descreștinării nu s'ar putea delătură altfel, să știm trece peste acele considerații, dând mâna frățește în contra dușmanului comun.

Și tăria manifestărilor de felul acesta va trebui să ni-o deie și nouă: înfrățirea preoțimii cu elementul laic într'un congres mixt, congres catolic român.

Idea unui atare congres preocupă de mult pe cei chemați cu luarea inițiativei ar fi însă de dorit, ca întrunirile de felul acesta, cari absolute nu ating constituția bisericii noastre să se înceapă în sfârșit și la noi. Piedecile, ce eventual s'ar pune din partea autorităților civile de bună seamă nu sunt de natură, să nu poată fi delăturate, iar folosul acestor congrese s'ar arăta, cred, foarte învederat pe toate terenele.

Mercantiliștii și agrarii. Sub acest titlu ziarul popular „Alkotmány“ din Budapesta tratând în o serie de articoli despre rivalitatea dintre agrari, cari sunt peste tot marii proprietari, și întră mercantiliști, comunică date foarte interesante despre cuceririle înspăimântătoare, ce le face elementul jidovesc din Ungaria pe contul celui creștin. Aici extragem din numărul 276—1910 din 20 Nov. a numitului ziar numai datele referitoare la trecerea pământului dela aristocrați, și dela alți mari proprietari în mâinile

Jidovilor. Anume reaminteste, că precum a arătat în seria precedentă de articoli, în termen de *trei săptămâni* au trecut din mâni creștinești în mâni jidovești 20.160 jugăre catastrale. Apoi continuă:

„In ultimele două săptămâni, după datele publicate de atunci incoace, a mers pe mâna jidovimii proprietăți mari în valoare de 10,440,500 Cor. Anume proprietatea contelui Zichy László dela Csurgó în estensiune de 3000 jug. a cumpărat-o comerciantul Weisz Ede din Csurgó cu 85.000 C. proprietatea contelui Pejacsevich Tivadar dela Zombor de 3000 jugăre a cumpărat-o cu 2,300,000 C. arândașul de până acum: Spitzer Gyula. Pădurile dela Szentelek ale băncii: „Magyar Telepitő-bank“ le-au cumpărat frații Deutsch (neguțători de lemne în Székesfehérvár) cu 2,260.000 C., Proprietatea dela Alsószilvány a băncii comerciale din Szolnok de 1300 jug. a cumpărat-o Hatvany-Deutsch Béla. Proprietatea „Victorisz“ a cumpărat-o cu 450.000 C.; neguțătorul de cereale Herczog I. Károly din Vágújhely. Proprietatea princiară dela Baltavár a cumpărat-o cu 1.952,000 C. neguțătorul de cai Hauser Lipot din Viena. Pădurea de 524 jug. numită „Repás-puszta“ în comitatul Gömör a cumpărat-o neguțătorul de lemne Rosenberg Jozes cu 128.000 C. Moșia din Noridvor a cumpărat-o firma Mayer et Wolkenfeld cu 1.500,000 Cor.“

„Adăugând la arătările mai vechi cele de acum, ajungem la acel rezultat sguduitor că în decurs de o săptămână-două au ajuns cam 33.000 jug. de proprietate aristocrată și altă proprietate mare în mâinile jidovilor mercantiliști, înavuțiți cu bani creștinești. Pentru aceea am zis, că îngrijorați privim la succesul agrarilor. Doară după tempo signalizat mai sus — în decurs de 10—15 ani partea cea mai mare a proprietății ungurești ajunge

în proprietatea jidovilor. Iară atunci va fi illusorie deosebirea între mercantiliști și agrari, de oarece atât comerțul, cât și proprietatea de pământ, precum și carierele cu diplomă — vor fi în mâinile jidovimei.“ Fără comentariu.

REVISTE.

România. Orisa bisericăscă din țară continuă. Incercările Mitropolitului primat, de a depărtă atenția publică dela acuzele ridicate în potrița sa, prin alarma propagandei catolice, nu folosește nimica, din potrivă dă prilej la compromiteri noue.

Apelul preoților caterisiți pentru că au ridicat acuze contra primatului, au ajuns să fie judecate de sinod, sub presidența celui acuzat. Se înțelege, că apelurile au fost respinse. Episcopul de Roman, care n-a luat parte la desbaterile sinodului din cauză de boală, protestează energie contra acestei hotărâri. Iată textul acestui protest publicat în toate ziarele:

Înalt Preasfințite Președinte!

„Față cu hotărârea ce sfântul sinod au luat ieri sub presidența I. P. S. Mitropolit Primat D. D. Atanasie Mironescu, cu privire la hârtia mea cu Nr. 1560 dela 25 Oct. a. c., în care este vorba și de procesul canonic dintre I. P. S. Sa și smerenia mea, vin a protestă îm-

Ba. deși eră trecut de 50 ani, totuși nicidecum nu și-a pierdut nădejdea, că nu vor mai avea porunci.

Intr'o seară Colombini, întră în chilia soției sale și zice:

— Biagia draga mea! Iubirea lui Dumnezeu mi-a pătruns întreg internul și mi-a străbătut toate oasele, așa că acum nu mai trăiesc pentru mine ci pentru Hristos, pe care îl preamăresc. Dumnezeu îmi zice, să părăsesc toate și eu nu-i pot contrazice. Deaceea te rog redă-mi libertatea, ca astfel însu-mi să pot dispune peste dreptul ce-ți datoresc prin legătura sfântă a căsătoriei...

Atunci nu-mi vei fi mai mult soție, ci soră, iar eu nu-ți voi fi mai mult soț ci frate. Mai mult nu vom fi doi într'un trup, ci un singur suflet în Isus Hristos. Dacă și tu așa cugeți ca și mine, atunci vom cercă liniște numai în Isus Hristos Mângăitorul nostru și ne vom uni numai în ranele inimii lui sfinte.

Inaintea lui Dumnezeu așa vom trăi, ca Ingerii, cari nu să căsătorească, iar fericirea noastră vecinică să fie Hristos, care să se preamărească și pe noi să ne facă părtași de împărăția cerească.

Așa vorbiă Colombini. Și spiritul sfânt a atins și inima Biagiei, care începând să verse lacrimi a zis:

— Fie voia ta!

Și amândoi au căzut în genunchi și an preamărit pe Dumnezeu, pentru că i-a deslegat de legăturile lumii acesteia și le-a dat

libertatea fiilor lui Dumnezeu, după care mai mult nu trebuie să trăiască trupului, ci singur numai sufletului.

IV.

Intr'o zi, des de dimineață Giovanni cu prietinel său Francesco întră în biserica catedrală din Siena să se roage.

Sunt șapte ani de când acești doi prietini au părăsit lumea și s'au dedicat lui Dumnezeu. Șapte ani sunt de când într'una umblă dela biserică la spital, dela patul bolnavilor la locuința săracilor; șapte ani într'una s'au rugat, au împărțit milă și au deprins abnegațiune.

În dimineața aceasta cu deosebire se aflau mulți cerșitori la ușa principală a catedralei. Noaptea a fost rece și acum să simțiau așa de bine aici între columnele de marmoră...

Cei doi neguțători, ca de obicei împărțiau elemozină acestor săraci, dintre cari unul, retras într'un colț, fără să se miște priviă înduioșător la mulțime; eră sărăcăcios îmbrăcat, și plin de rane, n'avea nas, într'un obraz aveă o rană afundă, bolnav și cu ochii înroșiți. Eră lepros.

— Vezi Francesco pe acel lepros? — zice Giovanni. Nu ți-se pare că ar fi chipul Mântuitorului nostru, despre care profetul zice, că din cap până în picioare nu este în el nici o parte de sănătate. Și ce zici să-l ducem acasă și să-l îngrijim să-și redobântească sănătatea?

Francesco aproabă părerea prietinelui său, care numai decât îl și iea în spate și îl duce acasă. Bolnavul îl ținea pe Giovanni pe după cap; când mergeau îl observă, că nici degete nu mai are și la cuprins așa o milă. A sărutat mâinile leprosului și i-a atins cu obrazul ranele.

Obosit, dar totuș vesel Colombini întră cu leprosul în chilia soției sale.

— Vezi ce-ți aduc — zice el și îl așează cu multă grije în pat.

Biagia însă mâniașă îi zice:

— Ce duhoare ai adus și acela acolo încă ce greu miroasă... ori ți-ai pierdut simțul mirosului, de nu simțesti cum ai infectat întreagă casa? Doar nu vrei Giovanni, să-mi faci case și spital pentru leproși? Da, tu ești stăpânul casei și poți face ce volesti; dacă însă acesta va rămânea aici în casă, atunci eu mă depărtez. Unul din doi.

— Draga mea soție — zice el — să ne aducem aminte cât de mult am păcătuit noi mai înainte și să fim fericiți dacă putem să ne ispășim, iubind pe cei săraci și bolavit Omul sărac ce e drept nu e așa frumos dar eu nu pentru frumuseță îl iubesc. Și adă-ți aminte și de ce să scrie în evanghelie: „Cine primește pe acești săraci pe mine mă primește“.

Doar tu mai învățat oare cândva să fiu bun și milostiv.

(Va urma).

potriva acelei hotărâri, ca dată sub prezidența acuzatului și fără respectarea dispozițiilor canonice despre judecata arhierescă; și Vă comunic, că deși restabilit cu sănătatea, nu pot lua parte la ședința de azi a Sfântului Sinod, ca una ce este prezidată de cel acuzat ca plagiator, imoral și eretic.

„In consecință declar nule și de nul efect atât voturile de ieri, cât și cele ce se vor mai da sub prezidența I. P. S. Mitropolit Primat D. D. Atanasie Mironescu și înainte de a se face judecata canonică.

f. Gherasim, episcop al Romanului.

Iși poate închipui ori cine, ce efect vor face asupra credincioșilor aceste aspre invinuri. In același timp ziarele „Vestitorul” și „România creștină” blamează și ele purtarea nedeamnă a Mitropolitului Atanasie, care cerea să se spele de acușele grave, ce i-s'au adus prin astfel de hotărâri, cari îl compromit și mai mult.

CORESPONDINTE.

DIN GIURGEU.

După celebrarea s. liturgii prin protopopul Câmpianu asistat de preoții Drăgan și Moldovan, corul fiind condus de părintele Victor Gergely din Gyimes-Făget acompaiat de învățătorii prezenți, ni-am intrunit în școala parohială.

Interesul ce de astădată l-au arătat învățătorii noștri față de Reuniune îl dovedește faptul că deși unii au trebuit să alerge din mari depărțări, totuși dintre toți învățătorii în funcțiune a lipsit numai unul. Preoții ca directori școlari încă au fost de față în număr corăspunzător.

Ședința o deschide președintele Nicodim Rus învățător în Vasláb.

D-sa, care e unul dintre cei mai buni învățători din acest tract, și care în urma convingerilor sale puritane a suferit mult în era coaliționistă-apponiană din partea Inspectoratului regesc de școli, în vorbirea de deschidere, face cu multă cunoștință de cauză istoricul situației materiale a învățătorimeii confesionale din celea mai îndepărtate timpuri până în prezent, ajungând treptat la concluziunea, că după-ce astăzi lefurile învățătorești s'au îmbunătățit în mod radical lumea așteaptă mai mult progres ca în trecut.

Leagă deci de inima colegilor, ca în împrejurările schimbate să-și dea toată silița ca să fie adevărați luminători ai poporului.

S'a ținut apoi prelegerea practică din partea învățătorului local Teodor Cădea. La finea predării învățătorii și-au făcut obiecțiunile asupra ei.

Mai mare neregulă s'a aflat în manipulara cassei despărțământului, și asta din cauza schimbării dese a cassarilor. Pentru limpezirea și aducerea în ordine a cassei s'a ales o comisiune în frunte cu protopopul Câmpianu, care a avut de lucru mai toată ziua și avem speranța că D-sa va aduce în deplină ordine și această chestiune încurcată.

Ajungând la dezbateri, activarea Orfelinului învățătorilor din Arhidieceza de Alba-Iulia toți învățătorii cu multă însuflețire au aderat la înființarea lui, obligându-se a se înscrie de membrii.

S'a purces apoi la alegerea noului Comitet alegându-se președinte: Nicodim Rus din Vasláb, notar: Laczkó din Ghimeș-Făget cassar: Ioan Urzica din Ghimeș-Făget și bibliotecar: Ioan Hurubean din Tulgheș.

Punctul cel mai însemnat al acestei ședințe a fost conferința șefului districtual *Elie Cămpianu despre plantele vindecătoare.*

Intr'un limbaj dulce și plăcut, cum numai D-sa știe povesti, a arătat efectele minunate a plantelor vindecătoare, cari prin munții noștri la tot pasul le întâlnești în sute și mii de exemplare. Câteva exemplare din acestea plante ni-li-a arătat în natură explicând modul uscării acelor și dovedind cu cifre câștigul frumos și fără multă osteneală, ce s-ar putea realiza prin comerțul cu acestea plante. A fost ascultat cu cea mai mare plăcere și răsplătit cu aplauze nesfârșite.

Cu acestea președintele Nicodim Rus, mulțumind celor prezenți pentru interesul dovedit față de trebile acestui despărțământ și în special P. O. D. Elie Cămpianu pentru zelul neobosit și munca desinteresată ce o îndeplinește în interesul instrucțiunii populare, închide ședința.

Era deja târziu 2¹/₂ oare d. a. când ni-am pus la banchetul dat în locuința învățătorului Teodor Cădea.

Și aici ca și la Sinodul districtual toastele au fost suprimate.

A toastat numai protopopul Câmpianu în sănătatea Exelenței Sale Mitropolitului Victor, relevând faptul îmbucurător pentru noi românii, că prin depunerea jurământului de conșilier intim întâmplată în zilele apropiate înaintea Majestății Sale să vor ivi zorile mult așteptate ale unor zile mai bune.

Până aci am raportat despre mersul trebilor bisericesti-școlastice, acum fie-mi permis a raporta ceva și despre afacerile culturale-naționale, ca să se vadă, că deși în comitatul Ciucului formăm numai 20% cu toate acestea progresăm, că și în direcția aceasta începe o viață nouă.

În toamna anului c. îndată după despărțarea ilustrului delegat arhiepiscopesc, își face apariția între noi Giurgeuanii delegatul Astrei noastre iubite de Oct. C. Tăslăuanu.

Pretutindeni a fost întâmpinat cu cea mare dragoste și bucurie, căci îl știam de mai înainte, că vine în numele celui mai vechiu și mai înalt factor din viața noastră culturală.

Scopul venirii sale între noi, a fost colectarea de obiecte vechi și de artă pentru Muzeul Asociațiunii. Cu deosebire în comuna Bicz, terenul nefiind exploatat până acum de nimeni, cu concursul preoților și învățătorilor vizitând casele țăranilor, a dat preste o mulțime de obiecte vechi și prețioase, cari parte le-a și cumpărat, parte i-au fost dăruite.

Pagubă de timpul scurt ce l-a petrecut aci, căci fiind locuitorii comunii resfirați cu casele pe dealuri, numai puține case au putut fi vizitate. În schimb însă, în consfătuire cu păr. Moldovan din Bicz, au proiectat la Rusaliile venitoare o expoziție etnografică, care se va ține în parohia Valea Jidanului fiind această parohie centrul comunei politice Bicz.

Deja de pe acum s'au luat măsurile de lipsă din partea Veneratului Prezidiu al Asociațiunii, și putem spune, că inteligența din comuna Bicz: preoții, învățătorii și alți fruntași conștii de însemnătatea acestei expoziții — rară în părțile noastre — își vor da tot concursul la reușita cât mai bună a ei.

Cu ocazia expoziției împreună cu dl secretar Tăslăuanu va veni și conferențiarul agronomic al Astrei, care va ține o conferință poporului, iar unul din preoții Biczului va ține o prelegere cu skiopticonul, care se va aduce dela Sibiu. Să va angaja și un fotograf care se fotografieze câteva case vechi țărănești, precum și interiorul bisericelor, cari pentru construcția lor primitivă, precum și pentru vechimea lor merită a să păstră spre vedere și studiere generațiilor, ce vor să vie, înlesnind urmărirea dezvoltării poporului românesc din partea de miazănoapte răsărit a Ardealului.

De altcum activitatea Asociațiunii în mijlocul acestei populațiuni părăsită și neglijată până acum de intelectualii săi va succede și din motivul, că mai ales inteligența din comuna politică Bicz, care comună se compune din 8000 români, fiind constituită în societate de lectură și cant până acum, dar cu deosebire din iarna anului 1909 a introdus pentru ridicarea și luminarea poporului anumite șezători literari populare.

Acestea șezători, cari au fost bine ceretate de popor s'au ținut în după amiaza zilelor de Dumineca din postul Crăciunului în locul fiecărei școli din celea patru câte le are Biczul.

Preoții au dizertat ținând conferința așa: păr. Moldovan în Telec despre vițul beției, păr. Cojocar la Bicz despre răpirea fetelor și vițul concubinatuului, par. Butnariu în Dămuc contra luxului și luxuriei, păr. Drăgan la Valea Jidanului contra proceselor și a sudălmii; iară învățătorii au delectat auditorul cu declamări și coruri cu elevii școlari.

Acestea conferințe se vor continua și pe viitor și astfel putem încredința Veneratul Prezidiu al Asociațiunii, că coborând în mijlocul nostru va afla un teren bine pregătit pentru scopurile sale mărețe.

Se va înființa cu aceea ocaziune și un despărțământ al Astrei, care să ne țină închiegați pe toți românii din Giurgeu în lupta ce o purtăm pentru conservarea și întărirea individualității noastre etnice.

Incheiu cu convingerea, că numai coborând cei mari la cei mici cât de des și numai sfătuindu-ne și îmbărbătându-ne împreună la muncă, vom putea ține sus steagul mândriei naționale.

Să ajute Dumnezeu!

Raportor.

Cătră iubiiții noștri cetitori!

Din darul lui Dumnezeu suntem la sfârșitul anului al XX-lea. De obicei o foaie care a ajuns această vârstă, trebuie să fie și cetită și bine sprijinită.

N'am putea spune că scrisorile noastre, nu se bagă în seamă și că cetitorii nu urmăresc cu destul interes cele ce publicăm. Avem atâtea dovezi de aderință și atâtea scrisori de îmbărbătare.

Dar nu de acestea ne trebuie nouă. Noi am dori să n'avem nici o datorie și nici

un datornic. Năcazul e, că avem de amândouă. Și dacă ne bucurăm și noi de vrâsta la care am ajuns, ne doare, că nu putem face nici un pas înainte.

Ni se cere să apărem de mai multe ori, unii cer să apărem zilnic, să reducem prețul de abonament, să dăm suplimente de predici, să dăm o mai mare dezvoltare părții literare, și multe altele. Toate le-am face bucuroși, dacă mai ales n'am vedea registrele administrațiunii pline cu restanții de zeci de mii.

De aceea să ni-se îngăduie o vorbă sinceră la sfârșitul anului al XX-lea. Toți ceice ne iubesc și doresc progresul nostru să-și achite restanțiile și plătească abonamentul înainte, iar aceia, cărora foaia noastră li spre greutate trimitem-o înapoi. În chipul acesta ni-ar face un bun serviciu și unii și ceilalți. Și frații preoți, cărora mai ales le adresăm aceste șire, au ajuns în situația de a putea să ne ajute.

Și noi o și cerem și o și așteptăm.

Noutăți.

Păstorul cel bun. Ca un complementar a lungului raport despre sfințirea bisericii din Hodac, ni-se comunică următoarele: Exelența Sa Mitropolitul Victor a dăruit curatoratului din Hodac 800 coroane pentru acoperirea cheltuielilor avute cu sfințirea bisericii, 50 cor. spre a se cumpără cărți de rugăciuni băieților de școală și apoi bisericii o cruce minunat sculptată cuprinsă în argint și împodobită cu 30 pietri veritabile în preț de 400 coroane. Bisericii din Reghinul sâs. i-a dăruit 300 cor. pentru a se face pardosală în jurul bisericii și 50 cor. pentru cărți de rugăciuni băieților de școală. Iar călăreștilor din Hodac le-a dăruit 100 cor. — Ce deosebire între Arhieru și Arhieru. Airea Episcopii nu merg la sfințirea bisericilor, decât dacă li-se plătește bine, iar la noi Episcopii împărtășesc cu mână largă ajutoare, unde cere lipsa, adevărat cuvintele Scripturii „Păstorul cel bun sufletul și-l pune pentru oile sale, iară năimitul...”

Din Arhidieceză. Au fost numiți parohi: *Demetriu Drăgan* din Dămuc, *Vasile Moldovan* din Bicz, *Iuliu Baeșiu* din Alfalău (distr. Giurgeului) și *Nicolau Galea* din Inoc (distr. Arieșului). — *Octavian Popa* cooperador în Făgăraș a fost numit paroh în Săcalu-de-Câmpie (distr. Pogăceleii) *Ioan Neagu* adm. par. în Drasov a fost numit paroh în Sângeorgiu-de-Câmpie. *Iacob Petean* preot disponibil. a fost numit adm. parohial în Beica-maghiară (distr. Reghinului). — Pentru completarea parohiei *Săcădate* din districtul protopopesc al Chichindealului, se publică concurs cu terminul de 15 Decembrie n. incluz. 1910. Venitul congrual Cor. 104 60 fl. — Cu terminul de 30 Noembrie 1910 se pune la concurs stațiunea de învățător din comuna *Fizeș*, districtul protopopesc al Dârjei. — Cu terminul de 10 Decembrie 1910 se pune la concurs stațiunea de învățător din comuna *Vurper*, districtul protopopesc al Chichindealului, și stațiunea de cantor învățător din comuna *Șingudiu-de-jos*, districtul protopopesc al Arieșului. — Pentru ocuparea parohiei vacante *Mureș-Ogorheiu*, împreună cu oficiul protopopesc al Mureșului,

se escrie concurs cu terminul de 25 Decembrie 1910. Toate venitele parohiale după conscrierea congruală fac 375 cor. 80 fl. Apoi venitele protopopești îndatinate. — Cu terminul de 1 Decembrie 1910 se pune la concurs stațiunea de cantor-învățător din comuna *Bociu*, districtul protopopesc al Morlacei.

Pentru Asociațiune. Preaveneratul Conzistor mitropolitan trimițând fiecărei parohii câte un apel de a „Asociațiunii” pentru înscrierea de membrii ajutători, îl însoțește de următoarele cuvinte: „Cu aceasta trimitem Fraților Voastre pentru fiecare parohie din Arhidieceză câte un exemplar din „Apelul” dat de „Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român” sub Nr. 782/1910, și vă îndemnăm, ca atât preoții cât și învățătorii să stăruiască după puteri întru aceea, ca să înmulțească numărul membrilor acelei societăți de mare însemnătate pentru poporul nostru”.

Hymeu. *Petru P. Domșa*, cleric abs. și *Letiția Elena Danilă*, anunță serbarea cununiei lor, care se va ține la 24 crt. în Catina. Urările noastre de fericire tinerei părechi!

Conferență economică. Joia trecută dl *Vasile Osvadă*, invitat de comitetul despărțământului Blaj al Asociațiunii a ținut în sala otelului „Univers” o conferență foarte instructivă despre tovărășii și asigurările vitelor, fiind ascultat de număr os public. În numele despărțământului dl prof. *Gavril Precup*, recomandă cu căldură povețele conferențiarului, care a fost viu fericat.

Pentru statua lui Lueger. Colonia română din Viena, în vederea serviciilor și dragostei, pe care repausatul primar al Vienei Dr. Lueger, a arătat cauzei românești, îndeamnă publicul nostru să contribuie cât mai mulți la colecta inițiată pentru ridicarea unui monument marelui bărbat. Contribuirile să se trimită la adresa: Städtische Hanptkasse, Lueger Denkmal, (Conto: „Rumänische Beiträge”), Wien.

Știri literare. Însemnăm aci ultimele publicații ce ni s'au trimis: *Baronul Vasile L. Popp*, al II-lea președinte al Asociațiunii, interesanta conferință ținută de protop. Dr. E. Dăianu la adunarea generală dela Dej. — *Aripi tăiate*, nuvele de Ioan Adam, editura „Minerva”, aproape 300 pag. prețul 2 lei. — *Seri albastre* și *La cărările vieții*, doue volume de povestiri de Lucian Bolcaș. Prima cuprinde 5 reminiscente din trecut, iar al doilea 3 povestiri mai lungi. Dl Bolcaș are frumos dar de povestire, pagubă că pe alocurea lăncezește și se face banal. Prețul unui volum 1-50 cor.

Bancă nouă. În Sighetul Marmației s'a înființat o bancă nouă, Maramurașana cu un capital social de 220'000 coroane împărțit în 2200 acții de câte 100 coroane în prima direcțiune — conform dreptului susținut pentru fondatori — s'au ales pe primii 3 ani de gestiune: *Ladislau Man* avocat în Vișeu de Sus; *Augustin Darabant* preot în Biserica-albă, Dr. *Coriolan Pap* dir. „Bihorenei” în Oradea-mare, *Simeon Balya* de Iod preot în Săpînța, A. C. *Anderkó* mare proprietar în Borșa, Dr. *Ilie Mariș* adv. Dr. *Aurel Man* adv. Dr. *George Bărliea* med. Dr. *Titu Dorog* adv. și Dr. *Vasile Kindriș* adv. în Sighetul-Marmației, — iar în comitetul de reviziune pe un an au fost aleși prin adunarea generală constituantă: *Tit Bud*

vicar în Sighetul-Marmației, *Ioan Dorog* preot în Sat-Slatina, *Michail Pavel* proprietar în Oradea-mare, Dr. *Salvator Jurka* proprietar în Sarasău și *Simeon Bota* proprietar în Sighetul-Marmației.

Aviz. Dr. *Corneliu Dărămuș*, med. univ. specialist în boale de femei, aduce la cunoștință, că și-a început praxă medicală în Alba-Iulia, piață, lângă farmacia domnului *Virgil Vlad*.

„Birou de informații” în Budapesta. Atragem atențiunea publicului cetitor asupra inseratului cu titlul de sus.

Necrolog. † *Amalia Pop* n. *Coltor*, soția preotului nostru din Hădărău a repausat în 20 Nov. st. n. înmormântarea scumpiei defuncte va fi în 22 Nov. la ora 1 d. a. în cimitoriul gr.-cat. din loc.

Odihnească în pace!

Posta Redacțiunii.

Grațian. Ideea aceea de care scrii dta ne frământă de mult pe noi, după cum vād, că știi, dar ne lipsește ajutorul publicului. Preoțimea noastră cetește bucuroși foaia. reclamează fiecare număr, care întârzie ceva la expediție, dar uită să ne sprijinească, trimițându-ne abonamentul, așa că în sfârșit, cu părere de rău ne vom vedea constrânși a ne folosi de măsuri mai drastice. Căci fără de bani nu se poate face astăzi nimica. Muncă și timp jertfim noi în deajuns, bani însă nu-i de unde.

„Fond central cultural”. După informațiile ce ne-am câștigat din locul cel mai competent, dta greșești: fondul se administrează de Vener. Capitlu de Gherla pe baza statutelor aprobate de guvern și rațiuni se dau regulat în tot anul. Nu e bine să alarmăm lumea nici în foaia noastră, nici prin alta.

A. Chestia e prea gingașe, de cât, ca să o facem obiect de discuție în publicitate. Nu te supără dacă nu publicăm aricolul trimis, ci-l rezervăm pe altădată.

I. B. în A. Se va publica în numărul viitor.

Dacă nu poți

măncă și te simți rău țți aduc ajutor sigur

Caramelle-le de mintă pipărată

pentru stomac, ale lui *Kaiser*.

Vei căpăta poftă bună, stomacul ți-se regulează din nou și se întărește.

La ture mai lungi sunt indispensabile, având efectul înviorării și improspătării.

Pachete de 20 și 40 fl. se află la farmacia *Carol Schieszl* în Balázsfalva.

(94) 2—10.

Muschong. Băile Buziaș Phönix apă minerală de Buziaș

SOUTITĂ DE BACTERII

apă minerală naturală

RECREAZA-VINDECĂ. RECREAZĂ-VINDECĂ

S'a dovedit de cea mai cu efect contra morburilor de rărunchiu, de beșică, contra catarului cronic de rărunchiu, contra formării nisipului și a petri în beșica de apă.

Recomandată de medicii.

Depozitul principal e la Geib I. Blaj.

(96) 33—7

Partea literară.

Celea trei duele ale colonelului D'Arbout.

— Narațiune de G. de Beigny d'Hagerne. —

Trad. de Grațian.

(Continuare).

Marta s'a plecat spre mine și zise încet:

— Toate acestea calități și eu le-am observat și de aceea... Dar a tăcut.

— Finește propoziția: îl iubesc. De ce să nu desvălești un astfel de sentiment, ce d-tale îți este permis, și care trebuie să-l pozezi pentru acela, căruia te pregătești a-i încredința viitorul, și care va cere fericirea vieții dela d-ta?

Marta zice roșind:

— Dacă nu l-aș iubi, nu i-aș fi primit mâna.

Preste un sfert de oră Rajmond m-a însoțit la cvartir.

— Dragă, i-am zis în drum, d-ta vei avea o soție admirabilă, însă simțitoare, și te fac atent, că trebuie impresurată cu multă prevenire și atragere; după cât te cunosc eu pe d-ta, sunt sigur, că așa vei fi față cu ea, cum trebuie să fi și la aceea încă îți atrag atenția, că va fi supravegheată; după cum ți-am spus deja, urgitez să fiu rechemat în Franța și m-au asigurat, că n-am să mai aștept mult timp.

— La asta mă bucur foarte mult, răspunse tânărul meu amic; să știi, că noi vom locui în Touraine și sper, că nu vă veți uita despre aceea, că acolo vă așteaptă doi amici cu brațele deschise.

— Voi ține în minte și promit, că înainte de a trece un an, voi vedea ce se petrece în cuibul D-voastre de turturele și de oarece am luat asupra-mi rolul de părinte, să știți că-i smulg urechile aceluia, ce nu se poartă bine.

— Nu fiți îngrijat, domnule căpitan, sigur, că numai bate ne poți promite. Marta va fi cea mai fericită creatură, în acelea tinuturi ale Franței, cărora le-a ieșit vestea că-s paradisul femeilor.

Preste câteva zile, expirându-mi concediul, m-am reîntors în Algir cu aceea mângâiere, că unirea ce se va face între acești doi amici tineri ai mei va fi deplin fericită.

Preste un an, am fost numit comandantul escadronului de vânători și m-au trimis în Tarbes. M-am întors în Paris după femeie, și deoarece Toursul ne cădea în drum, ne-am abătut câteva zile în... să zicem, în castelul Fresnay.

Niciodată nu voi uita primirea ce mi-au făcut-o acești buni prietini; Rajmond aproape a inebunit de bucurie, abia am coborât din trăsură, mă și conduce la leagănul învălit în dantele, în care dormea o creatură micuță plină de viață, a cărei cap mititel era ca un boboc de roză. Marta, care acum era și mai frumoasă, încă mi-a arătat fetița cu mândrie și când a exprimat acest cuvânt: „fata mea,” vocea-i era atât de orgolioasă, înuta superbă, așa, că aș fi avut mare poftă de răs. Apoi mi-a arătat Rajmond avuția sa: o caleasă, caii și câinii săi. Doamna Meriville ne-a purtat jur împrejur prin parcul grijit într'un mod ne mai pomenit și cu multă gingășie.

Intreagă săptămâna, ce ne-am consacrat-o lor, n-a constat din altceva, decât din vânat, vizite, prânzuri, călărit, excursii și alte petreceri de acest fel.

Hotărât erau fericiți și când ne-am luat adio, nu le-am dorit altceva, decât continuarea fericirii.

Nu preste mult i-am pierdut din ochi. Doamna D'Arbout era tot rău; după îndeplinirea serviciului, tot timpul liber, trebuia să-l jertfească ei, nu mi-a rămas timp să mă mai ocup și de alții, cu deosebire de cei norocoși în viață, cari s'ar întrista numai la vederea suferințelor noastre.

După mulți ani de suferințe, după multe schimbări de speranțe și amăgiri, Dumnezeu mi-a chemat la sine pe biata mea soție. Pentru dânsa a fost sfârșitul suferințelor și remunerația încercărilor; dar pentru mine o durere sfâșietoare: am rămas singur... Oh! cu deosebire regretam atunci, când ceream următori. Dacă aș fi avut copii, aveam pe cine să iubesc.

Mă doream înapoi în Africa; cu tot prețul voiam să mă depărtez de Tarbes, unde am suferit atâta; speram să află mângâiere în viața din tabără și cu bucurie vedeam posibilitatea morții apropiate, ce mă va uni cu aceea, pe carea atât de mult am iubit-o.

Însă înainte de a părăsi Franța, m-am dus în castelul Fresnay. Cei doi prieteni ai mei încă tot mai străluciau de fericire dar acumă îi încunjurau două fetițe, ce sămănuau la frumusețe cu mama lor. Încă și acumă le văd părul căzând în unde pe umeri și ochii cei frumoși vineți. Una era de trei ani, cealaltă de cinci.

Voiam să prind în brațe pe micuțe, dar totdeauna o durere amară îmi cupridea sufletul, decâteori să apropiu de mine.

De ce n-am și eu, ziceam în mine, unul sau doi din acei heruvimi, cari par ca și când s'ar fi coborât din cer! Oh! cât de mult i-aș iubi! Dar nu, fericirea asta ar fi fost prea mare și mi-a denegat-o; aceea, care s'ar fi bucurat, dacă mi-ai fi putut pune în brațe astfel de creaturi, nu mai există... și am rămas singur pe lume, singur, cu jalea mea...

Vă puteți face ideea, că într-o astfel de situație sufletească nu mai puteam rămânea mult în Fresnay, și nu-mi trece prin minte, să studiez punctul pe care stătea dragostea Martei și alui Rajmond.

Au trecut șapte ani de zile, în care restimp, numai atâta corespondam cu Rajmond, că de anul nou ne felicităm reciproc.

Cătră sfârșitul verii, anului 1860, eram foarte slăbit; am suferit de friguri tot a treia zi, ce nu voiau să sucumbe multelor doze de chinină, cu care medicul voia să le dea de cap. Urândumi-se de lupte, m-a sfătuit să schimb aerul. Am cerut concediu de o jumătate de an și mai întâi mi-am luat calea spre Paris, unde voiam să urgitez avanzarea mea la rangul de colonel, ce mi-s'a promis deja de multă vreme, dar care tot așa de îndărătnic n'a sosit, pe cât de îndărătnic nu mă lăsau ferbințele.

După câteva săptămâni petrecute în Paris, unde n'aveam nici un lucru și astfel boulevardului ne mai având nici un

farmec pentru mine, mă gândeam unde să-mi petrec vacanța; având numai rudenii de departe, pe cari abia le cunoșteam, mi-a venit în minte Rajmond și încă în aceeași seară i-am scris.

Cu reîntorcerea poștei am primit răspunsul: m-a invitat ca să-mi petrec la dânsul restul din vacanță. Aerul din Fresnay era minunat și nu erau acelea friguri tot la trei zile, cari să fi putut rezista, îngrijirii ce mă aștepta.

În cealaltă zi m-am dat jos la gara din Tours, unde mă aștepta Rajmond și peste o oră am fost la castel; adică, mă înșel, căci Rajmond m-a condus mai întâi în curtea de economie.

— De aceea v-am condus, îmi zise, ca să vă alegeți un cal; mâne va fi o mare vânătoare la marquisul T... deja nu mai dispun decât de doi cai nu mai e timp de pierdut.

I-am spus, că nu intenționez să particip la vânătoare; am venit în Franța să mă recreez, să-mi permită să urmez dieta prescrisă de medic.

Să vede însă că nu i-a căzut bine.

— Dar asta să nu te conturbe, ba dacă vrei, imediat facem pact; D-voastră faceți așa, ca și cum eu nici n-aș fi aici, trăiești ca de obicei, și-mi permiti ca și eu să fac tot astfel. Seara ne întâlnim, prânzim împreună și petrecem la olaltă. Bine va fi?

— Foarte bine!

— Atuncia permite-mi, să salut pe doamna Meriville, care pe dreptul mă poate ține necomplezant.

— Ah! soția mea!... dânsa de sigur își face toaletta, sau... de altfel nici nu știe că am sosit.

Îl privesc în ochi și punându-i mâna pe umeri îi zic:

— Ah! dar așa stăm?

— Din contră, e foarte bine așa.

Și succindu-se într'un călcâi, s'a dus să-și vadă caii.

Eu am intrat în salon; Marta ședea lângă cuptor, în care pâlpăia focul. Avea o carte în mână; că cetea, n-aș putea spune. Fiindcă nu m-a văzut nimenea, nu am putut fi anunțat și așa pe neobservate am ajuns lângă ea.

— Bună ziua, Marta.

Cât-ce mi-a auzit vocea, fără veste a făcut o mișcare și întinzind mâna îmi zise:

— Ah! D-voastră sunteți! câtă bucurie că vă mai pot revedea.

Și ducându-și mâinile la păr, ca și când și-ar îndreptă o buclă, cu multă istețime și-a șters o lacrimă ce-i alunecă pe față, dar totuși nu așa de isteț, ca eu să nu fi putut lua seama, la ceea ce voia să tănuască, din fața mea.

Fost-a la crimaaceasta efectul unei porniri provenită din cetire, sau semnul durerii secrete? Mi-am propus să afl.

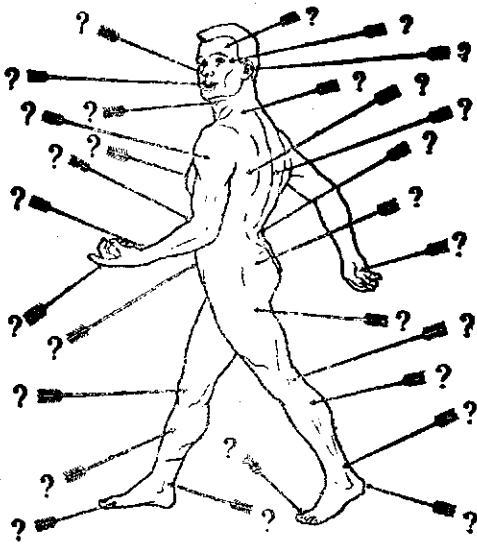
(va urma).

Proprietar-editor: Aurel C. Domșa.

Redactor responsabil: Augustin Gruția.

Te săgetează?

(Al dureri?)

Folosește Elsafluidul lui Feller și Elsa-hapurile lui Feller, a căror singur producător este EUGEN V. FELLER, farmacist de curte, Stubica, Centrale Nr. 122 (Zágrábmege).

I. Elsafluidul lui Feller e, după experiențele noastre, linișțitor de dureri, vindecător, încetează durerile; repede și sigur vindecă: reumă (spure), slăbire de nervi, junghiuri în coaste, influența, dureri de cap, de dinți, de spate, amorteală, durere de ochi, migrenă, și multe alte morburii aci nepomenite! Fluidul Elsa alui Feller e folosit cu efect fără păreche la răgușală, catar, dureri de piept și gât, și morburii prevenite din curent ori răceală. Veritabil e numai dacă pe sticlă este numele „Feller”. 12 sticle mici sau 6 duble ori 2 speciale, K. 5, franco.

II. Mai departe dorim a Vă aduce la cunoștință, că lumea folosește cu efect distinct și sigur Elsa-hapurile-Rebarbara purgative alui Feller, contra durerilor de stomac, sgârșituri, lipsă de poftă, arsuri de fier, greață, amețeală, răgăeli, haemoroidice și alte conturbări de mistuire. — 6 cutii franco cu 4 coroane. — Să ne ferim însă de imitațiuni și la comanda să adresăm acurat așa: (92) 4-30

Eugen V. Feller, apotecar
Stubica Centrale 122 (comit. Zágrab).

Spre binevoitoarea atențiune!

Subscrisul imi permit respectuos a atrage atențiunea Onor. Public din loc și jur, că începând de **Duminecă, în 27 Noembrie** până **Duminecă, în 4 Decembrie st. n.** sunt expuse spre vedere publică în **strada sării (Salzgasse) Nr. 20** întreg mobilierul intern lucrat în atelierile mele al noiei edificare sfinte bisericii gr-cat. din comuna **Fildul-de-mijloc, (com. Huiedin)**

Sibiu, în 24 Noembrie 1910.

(100) 1-1 Cu deosăbită stimă

Emil Petruțiu,
măestru măsur de edificări și mobile.

(97) 3-3

Concurs.

Intreprinzătorii doritori de a executa lucrările necesare la edificarea bisericii gr-cat. din Șeușa-de-Murăș (Soós-patak u. p. Alsó-Marosváradja prot. Sebeș) prin aceasta se reaceară să-și înainteze ofertele în scris însoțite de cautiunea de 800 cor. adecă opt sute coroane la oficiul parohial gr-cat. din Șeușa-de-Murăș, cel mult până la 4 Dec. n. 1910 la 2 ore d. a.

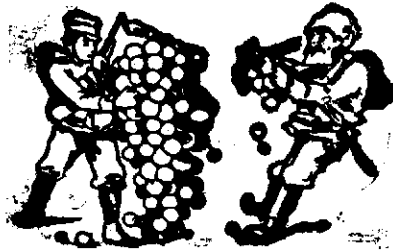
Ofertele intrate mai târziu nu se vor lua în considerare.

Operatele despre acestea lucrări și anume: formulariul de contract, condițiunile de edificare, preliminarul de spese și planul, aprobate de Preaveneratul Consistor Metropolitan sub Nrul 4660—8893, se pot studia zilnic la oficiul parohial gr-cat. din Șeușa-de-Murăș.

Licitatiunea publică minuendă se va ține la 4 Decembrie n. 1910. la 2 oare d. a Șeușa-de-murăș, la 3 Nov. 1910.

Virgil Hățăgan,
paroh gr-cat.

Maxim Hățăgan,
curator.

Prima pepinerie de viță de vie pe
Târnavă.

Proprietar: **Frideric Caspari**

Medgyes Nr. 47 (Nagy-Küküllő megye)

De ani recunoscută ca prima și cea mai deamnă de încredere și mai bogată în specialități de viță de vie, liferează:

Altoi de viță

americană cu și fără rădăcini în diferite specialități, **se garantează veritabilitatea speciei.**

Binevoii a cere prețurent ilustrat!

În prețurent se află **epistole de recunoștință** din toate părțile Țării; de aceea fiecare proprietar de vie, înainte de a-și face comanda, poate să se asigure dela cunoscuți, verbal sau în scris, despre **vrednicia de încredere necondiționată a sus amintitei pepinerii.**

(99) 2-20

Cancelaria avocatului

Dr. Dionisie Moldovan

Sibiu, Piața mare Nr. 11.

Pe baza studiilor făcute în Statele Unite în America de Nord preiea și rezolvarea afacerilor cari stau în oareș-care legătură cu statele Unite, în general cu străinătatea. : :

(98) 2-3

GUSTAV A. HAISER

curelar și șelar

Medgyes, Brückengasse Nr. 1.

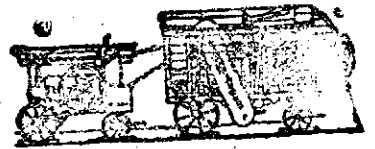
Oferește produse din atelierul propriu: **Juguri pentru cai schimbătoare pentru vaci și boi. Hamuri de toate speciile executate solid și cu pricepere. Șele comune, Șele engleze (Pritsche), Chingi ș. a.** (75) 12-12

THE CAMPBELL

renumita firmă engleză de Motoare liferează celea mai bineconstruite și durabile

□ Motoare și Locomobile □

cu Benzin,
Oleiu crud,
Gaz și Sugător de gaz.

Mânarea cea mai ieftină, mai sigură și mai neconturbată.

Prețuri echitabile. Condițiuni de plată favorabile. Garanță în toate privințele.

Reprezentant general:

Korányi Victor BUDAPEST, VI., Liszt Ferencz-tér Nr. 9.
Telefon 64-64. (80) 9-26

Este de mare preț ca fiecare damă să cetească acest inserat.

MATEI WEINER

Budapesta, VI., Andrassy-ut Nr. 3.

aranjază în prăvălia sa de modă pentru dame din 15 Nov. până în 24 Dec.

TÂRG DE CRĂCIUN

cu prețuri neîndatinat de ieftine.

Ajung la vânzare:

Flanel-Sport, calitate bună acum 17 1/2 - 19 1/2, cr.
Flanel-Englez, culoare închisă acum 29 "
Barchet-Șinor, turcesc și alte mustre nouă acum 35 "
Levantin, (creton) se spală farte bine, 200 mustre, acum 19-20 cr. și mai sus.
Delainuri de spălat, mustre exelente acum 23-27 cr. și mai sus.
Stofe de mătăsă pentru haine în toate colorile acum 39-55 cr. și mai sus.
Camgarn, țăsătură marg. și diagonal în lăț. 120 cm. în toate colorile acum 49-58 și mai sus.
Stofe engleze, lăț. 120 cm. în toate nuanțele în sur acum 45, 55-65 cr. și mai sus.
Stofă pentru dame, 120 cm. lăț. colorii întunecate acum 49-85 cr.
Stofă de costume, fabricat de Zsolna după gust englez, lățime 136 cm. prețul de înainte 3 fl. acum 1-75 cr.—2 fl.
Noutăți în catifea, costume, negligée și pentru bluse, acum 65-75 și 98cr.

La cerere trimit în provincie comanda lectia gratis și franco.

Comande peste 20 cor. se expediază francat.

(96) 3-5

Lemne de foc.

Dela domeniul baronului **Carol Bruckenthal**, din Mikeszásza se vând, (până ajunge depozitul), 800 stângeni metrici lemne de foc de prima clasă, cu vagonul, pe lângă anticiparea prețului sau rambursă (Nachnahme).

În gara Mikeszásza costă un vagon conținând 5 1/2 stângeni de pădure: lemne crepate de fag Cor. 128; lemne crepate de stejar Cr. 118 și lemne rotunde mestecate Cor. 108.

Comandele, cari se pot efectui îndată sunt a se adresă la **Johann Jekel**, administratorul domeniului în Mikeszásza.

(91) 6-6

CONTRA

TUSEI

răgușelei, catarului, flegmei și tusei mătărești nu cumpărați altceva decât gustoasele

Caramelle pectorale

de alui Kaiser cu „trei brazi“

5900 atestate de la medici și privați garantează pentru succesul sigur.

Pachete cu 20 fil. și cu 40 fileri; cutie cu 60 fileri se află la: **Carol Schteszl** farmacist Balázsfalva.

(93) 4-22

Numai odată în 100 de ani

afii ocaziune să poți cumpăra așa o **calitate bună** și așa **ieftin pomi** și alte **produse** din școală de pomi. Nimeni să nu întârzie a se folosi de buna ocaziune, ci să comande îndată până ce ține proviziunea. Din cauza curățirii totale a răsadniței (pepinieriei) se vând cu **prețuri reduse**: Pomi, Tufe decorative, Acuminoase, Pădureți șcl.

Frideric Caspari și soțul: : **Medgyes, Nagy-küküllőmegye.** : :

La cerere Prețurant gratis.

(81) 9-16

(82) 8-20

Birou de informație.

Cunoscând multe lipsuri ale publicului românesc din provincie, m'am hotărit să deschid în Budapesta un **Birou de informație**. Orice informație referitor la petițiile înaintate la ministere, Curie, judecătorii etc., orice informații comerciale și în general în orice cauză — dau în decurs de 2-3 zile ori și cui, **rezolvând** toate chestiile în modul cel mai cinstit.

Fac mijlociri comerciale, comande, etc.

Taxa pentru informație 3 cor. și spesele de poștă pentru răspuns.

L. Olariu,

Budapest, Lajos-utca 141 III/19.

A apărut:

Carte de citire maghiară pentru clasele: V. și VI. a școlii primare cu limba de propunere română, de **Ioan F. Negrușiu** și **Petru Ungurean**. Carte aprobată pentru școlile primare prin ordinul ministerial Nr. 95.421-1910.

Lee deschis.**Jucărie de copil**

este a spăla cu săpun de alui **SCHICHT**, că deodată și curățește și albește rufele, cruță toată truda și efortarea.

(42) 7-7

Singurul institut de asigurare ardelean

„Transsylvania“

SIBIU

Strada Cisnădiei 5.

Strada Cisnădiei 5.

recomandă

Asigurări împotriva focului

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile etc. în condiții **avantajoase** și cu **premiu ieftin.**

Asigurări pe viață

(pentru preoți și învățători confesionali romani gr.-cat. **avantajii deosebite**) pe cazul morții cu termen fix; asig. de zestre și asig. peoperale pe spese de înmormântare. Mai departe contra **accidentelor, infracției** (furt prin spargere) asig. p. pagube la apaducte,

Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea anului 1909	K.	4.831.168-13
Capitale asigurate pe viață achitate		4.571.035-51
Starea asigurărilor cu sfârșitul anului 1909	foc	112.045.412 =
	viață	10.847.132 =
Fonduri de întemeiere și de rezervă		2.309.227 =

Prospecte și informații se dau gratuit în birourile Direcțiunii și la toți agenții.

Persoane versate în achiziții cu cerouri bune de cunoștință se primesc în condiții favorabile la **serviciul institutului.**

(2) 43-52

La expozițiunea milenară din Budapesta dela 1896 premiat cu medalia cea mare.

Turnători: de clopote și fabrica de scaune de fer pentru clopote a lui

ANTONIU NOVOTNY

In Timișoara-Fabric

S. 43-52

clopotele gaurite

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri după figura S și pentru aceea se sună ton mai intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă, decât cele de sistem vechiu, așa, că un clopot patent de 327 kg. este egal în tonul un clopot de 461 kg. făcut după sistemul vechiu. Mai departe se recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătătoare, — spre proadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut — ca și spre turnarea de tence de metal.

Protecuranturi ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco.